

■ ■ ■ ■ ■ krok za krokom k maturite ■ ■ ■ ■ ■

NEMČINA

Gramatika

Hana Justová

FRAGMENT

Krok za krokom k maturite – Nemčina – gramatika

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke
www.fragment.sk

Ďalšie e-knihy v edícii:

Krok za krokom k maturite – Matematika
Krok za krokom k maturite – Slovenský jazyk
Krok za krokom k maturite – Náuka o spoločnosti
Krok za krokom k maturite – Fyzika
Krok za krokom k maturite – Literatúra
Krok za krokom k maturite – Angličtina – gramatika
Krok za krokom k maturite – Angličtina – konverzácia, reálne
Krok za krokom k maturite – Prehľad matematiky a fyziky
Krok za krokom k maturite – Dejepis I.
Krok za krokom k maturite – Dejepis II.

Hana Justová

Krok za krokom k maturite – Nemčina – gramatika – e-kniha

Copyright © Fragment, 2012

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

OBSAH

Úvod	4
1. Grafická stránka jazyka	5
2. Tvaroslovie	7
Podstatné mená	7
Prídavné mená	20
Zámená	29
Číslovky	38
Slovesá	43
Príslovky	70
Predložky	75
3. Skladba 85	
Jednoduchá veta	85
Priradovacie súvetie	91
Podradovacie súvetie	95
Druhy vedľajších viet	95
Súvetia s párovými spojkami	107
Kľúč	112

Úvod

Táto učebnica nemeckej gramatiky je vhodná pre najširší okruh používateľov, predovšetkým je však určená študentom stredných škôl ako doplnkový materiál na upevnenie znalostí základného gramatického učiva. Je koncipovaná ako pracovný zošit s kľúčom a testmi, preto je vhodná najmä na samostatné domáce štúdium. Dá sa využiť aj na súhrnné opakovanie gramatického učiva pred štátnou maturitnou skúškou, prijímacími pohovormi na vysokú školu s nefilologickým zameraním a pri príprave na získanie certifikátov rozličného stupňa.

Predpokladáme, že používatelia učebnice majú základné znalosti gramatických pravidiel, preto sú v nej prehľadové tabuľky bez širšieho teoretického výkladu. Gramatika je rozdelená na dve základné časti – tvaroslovie a skladbu – a dopĺňa ju stručný prehľad najdôležitejších pravopisných zmien. Látka je usporiadaná približne v takom poradí, v akom sú príslušné kategórie zoradené v systematických učebniciach. Aktuálna slovná zásoba obsiahnutá v cvičeniach vychádza zo situácií každodenného života. Precvičujú sa javy, ktoré spôsobujú študentom problémy. Ide pritom o frekventované javy, teda nie neproduktívne a ojedinelé. Počet cvičení určila zložitosť preberaného javu.

Veríme, že príručka sa stane výborným pomocníkom pri precvičovaní, opakovaní, prehlbovaní znalostí nemeckého jazyka a pri príprave na rozličné typy skúšok.

1. Grafická stránka jazyka

1. NEMECKÁ ABECEDA

A, a [a:]	J, j [jot]	S, s [ɛs]
B, b [be:]	K, k [ka:]	ß [ɛs'tset]
C, c [tse:]	L, l [ɛl]	T, t [te:]
D, d [de:]	M, m [ɛm]	U, u [u:]
E, e [e:]	N, n [ɛn]	V, v [fau]
F, f [ɛf]	O, o [o:]	W, w [ve:]
G, g [ge:]	P, p [pe:]	X, x [iks]
H, h [ha:]	Q, q [ku:]	Y, y ['ypsilon]
I, i [i:]	R, r [ɛr]	Z, z [tset]

poznámka

ch je zaradené ako c-h pod c, medzi ch a ci; ä, ö, ü patria abecedne pod príslušné písmená bez prehlásky, pre ß neexistuje veľké písmeno, nahrádza sa ss

3. POZNÁMKY K PRAVOPISU

tri rovnaké písmená za sebou	die Schifffahrt alebo Schiff-Fahrt ! ale: das D rittel, der M ittag
ß po dlhých samohláskach a dvojhĺáskach	groß, grüßen, weiß, er saß, zu Fuß, die Straße
ss po krátkych samohláskach	nass, gewiss, die Nuss, der Fluss, der Stress, du isst, lass! das Schloss; Ich sage, dass...
ph, gh, rh, th i f, g, r, t, -tial, -tiell i -zial, -ziell v slovách cudzieho pôvodu	der, das Joghurt/Jogurt, die Geographie/Geografie, die Spaghetti/Spagetti, der, das Ketchup/Ketschup, die Majonäse/Mayonnaise ! ale: die A potheke, die D iskothek, die L eichtathletik, die P hilosophie, das T hema
oddelené písanie slov a písanie veľkých písmen	- kennen lernen, spazieren gehen, sitzen bleiben - Rad fahren, Maschine schreiben, Leid tun, Recht haben - im Stande/imstande, anstelle/an Stelle - auf Deutsch - wie viel, genauso gut, zu viel
zloženiny so spojovníkom	- das T-Shirt, der D-Zug, 5-mal, 100-prozentig, 17-jährig, 14-tägig ! ale: in den 80er-Jahren i in den 80er Jahren - die 3-Zimmer-Wohnung (Dreizimmerwohnung), die Imbiss-Stube (Imbissstube) - die Franz-Kafka-Straße ! ale: der Goetheplatz, die Schillerstraße
veľké začiatkové písmená	- die Schule, das Turnen, der Deutsche, ein Angestellter, die Zwei, von A bis Z - Kommen Sie mit Ihrer Frau! - die Leipziger Messe, die Dresdner Galerie - alles Gute, nichts Neues, etwas Schönes - Ludwig der Zweite, die Slowakische Republik

Grafická stránka jazyka

delenie slov	• Au-ge, rei-sen • Kar-te, Kom-ma, Wes-te • ma-chen, Goe-the, bli-cken, Fri-sche, Li-tho-gra-phie • Zyklus/Zyklus, Feb-ru-ar/Fe-bru-ar • a-ber, E-va, I-dee • Blei-stift, Gast-haus, Um-welt
zámena du, ihr, dein, euer	s malým písmenom aj v listoch
čiarka v priamej reči	„Bist du auch der Meinung?“, fragt er.
čiarka v súvetí nie je nutná	• pred spojkami und, oder, sowie, wie, entweder-oder, weder-noch, sowohl-als auch • pred infinitívnou alebo participiálnou konštrukciou: Es ist wichtig (,) einige Fremdsprachen zu lernen.

Cvičenia

1. Kde je chyba? Napíšte dané slovo správne!

1. Er ist erst gestern abend gekommen.	5. Du hast recht.
2. Sage das auch auf englisch!	6. Ist es Wahr?
3. Sprichst du lieber Deutsch oder französisch?	7. Ich nahm an einem 14tägigen Kurs teil.
4. Es tut ihm leid.	8. Was tut dir Weh?

2. Rozhodnite, ktorý variant je správny!

1. Ich war dort zum ersten Mal/zum erstenmal.
2. Sag es noch einmal, bitte. Ich verstehe dich nämlich/nähmlich nicht.
3. Was machst du am Dienstagabend/am Dienstag abend?
4. Wie viele/wieviele Stunden dauert der Weg?
5. Nenne alle deutsch-sprachigen/deutschsprachigen Länder!
6. Die Jungen spielen Fußball/Fussball.
7. Das war ein großes Mißverständnis/Missverständnis.
8. Nimm dir noch ein Stück Nusstorte/Nußtorte, bitte!

3. Doplňte chýbajúce písmená (a – aa – ah – ä – e – ee)!

1. Heute turnen wir im Sports	6. Er s. . . . mich gestern in der St. . . . dt.
2. An den W. . . . nden hängen Bilder.	7. Trinkst du Kaff. . . . oder T. . . . ?
3. An welche St. . . . ten grenzt die BRD?	8. Über. . . . l liegt viel Schn. . . .
4. Er sagte nur ein p. . . . r Worte.	9. Wessen Denkm. . . . l ist das?
5. Du hast keine W. . . . l mehr.	10. Das war um die J. . . . rhundertw. . . . nde.

4. Doplňte chýbajúce písmená (äu – eu – ei – ai)!

1. Im Prak gibt es viele B. . . . me.	6. Er hat Schnupfen und schn. . . . zt.
2. Du kennst ja die h. . . . tigen Jungs!	7. Bei uns ist ein L. . . . enensemble tätig.
3. Er wohnt in der H. . . . nstraße.	8. Wir fliegen mit dem Flugz. . . . g.
4. Nicht viele L. . . . te verstehen dich.	9. Wohin l. . . . ft das Kind?
5. Dieses Geb. . . . de ist schön.	10. L. . . . nen ist mein Lieblingsmaterial.

5. Vyberte správny variant!

1. Im Bad kämme/käme ich mich.
2. Spielst du Gitarre/Guitar?
3. Er hat ein bisschen/bißchen Geld extra.
4. Die Tier/Tür ist geschlossen.
5. Wo ist hier die slowakische Botschaft/
Bootschaft?
6. Mutti macht das Bett/Beet.
7. Ich mag Kartoffelsalat/Kartoffelsalat.
8. Man exportiert Glass/Glas.
9. Kennst du eine Galerie/Gallerie?
10. Wo ist mein Portemonee/Portmonee?

2. Tvaroslovie

Podstatné mená

1. ČLEN

Určitý člen					Neurčitý člen			
Pád	Jednotné číslo			Množné číslo	Jednotné číslo			Množné číslo
1.	der	die	das	die	ein	eine	ein	0
2.	des	der	des	der	eines	einer	eines	0
3.	dem	der	dem	den	einem	einer	einem	0
4.	den	die	das	die	einen	eine	ein	0

Použitie podstatných mien bez člena:

- ak bol v jednotnom čísle neurčitý člen: *Hier steht **ein** Haus. Hier stehen **Häuser**.*
- pri oslovení a titule: *Kennst du **Herrn Doktor** Schwarz?*
- pri vlastných menách: **Paul, Helga**
- pri názvoch miest a krajín stredného rodu: **Berlin, Tschechien**
- pri školských predmetoch: *Heute haben wir **Deutsch**.*
- pri podstatných menách označujúcich povolanie alebo funkciu: *Meine Mutter ist **Lehrerin**. Ich möchte **als Koch** arbeiten.*
- pri látkových menách označujúcich neurčité množstvo: *Kauf noch **Butter und Milch**!*
- v ustálených **predložkových a slovesných väzbách**: *zu Hause, zu Besuch, in Ordnung, bei schönem Wetter, Geburtstag haben, Sport treiben, Radio hören, Gitarre spielen, Platz nehmen, Schlange stehen, Abschied nehmen*
- v nápisoch a nadpisoch: **Ausgang**
- pri privlastňovanom páde: **Karls Sohn**
- pri látkových menách po výrazoch vyjadrujúcich mieru, množstvo: **100 Gramm Käse**

Podstatné mená

2. ROD

a) mužského rodu sú

- názvy dní, mesiacov, ročných období: *r Montag, r Januar, r Frühling*
- značky áut a názvy medzinárodných vlakov: *r Skoda, r Vindobona*
- názvy alkoholických nápojov: *r Sliwowitz, r Wodka*

b) ženského rodu sú

- názvy väčšiny stromov, kvetov a plodov: *e Fichte, e Nelke, e Melone*
- názvy mnohých riek: *e Donau*

c) stredného rodu sú

- názvy kovov, chem. prvkov, liekov, mládat, jazykov a farieb – *s Gold, s Aspirin, s Kalb, s Deutsch(e), s Grün*

d) kolísanie rodu

r, s Gulasch, r, s Meter, r, s Poster, r, s Joghurt

e) rozličný rod v spojení s rozličným významom slova

der Kiefer (čelust) – die Kiefer (borovica), r Band (zväzok knihy) – s Band (stuha) – e Band (skupina), r Gehalt (obsah) – s Gehalt (plat), r Leiter (vedúci) – e Leiter (rebrík), r See (jazero) – e See (more), r Verdienst (zárobok) – s Verdienst (zásluha), r Tor (blázon) – s Tor (brána), e Steuer (daň) – s Steuer (kormidlo, volant)

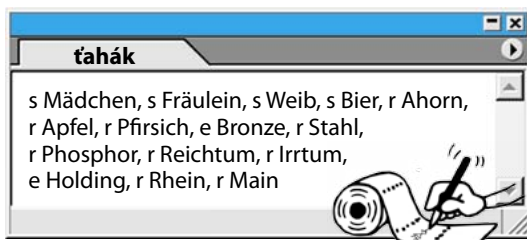
f) slovotvorné prípony

- er, -ig, -ling, -ant, -är, -eur, -ist, -(i)smus, -or + odvodeniny od sloviess (mužský rod)
- ei, -ie, -in, -heit, -keit, -schaft, -ung, -anz, -enz, -ik, -ion, -tät, -ur (ženský rod)
- chen, -lein, -tum, -(i)um, -ma, -ment + spodstatnený infinitív a slová angl. pôvodu na -ing (stredný rod)

Cvičenia

1. Doplňte určitý alebo neurčitý člen!

1. Hast du Freund? Wie alt ist Freund?
2. Hier habe ich Bild. Bild ist schön.
3. Ist das Theater? Wie heißt Theater?
4. Draußen steht Auto. Ist Auto alt?
5. Hier liegt Kuli. Wem gehört Kuli?
6. Ist hier Universität? Ja, Universität ist um die Ecke.
7. Eva bildet Beispiel. Beispiel ist richtig.
8. Der Schüler lernt Vokabel. Vokabel ist lang.

2. Doplňte chybající určitý člen!

1. Zeitschrift	6. Fräulein
2. Milch	7. Wodka
3. Name	8. Café
4. Stadt	9. Projekt
5. Zeit	10. Angst

3. Doplňte určitý alebo neurčitý člen!

1. Wem gehören Schuhe?	5. Jetzt schreiben wir. Test.
2. Er möchte noch. Tasse Tee.	6. Gebäude ist groß, nicht wahr?
3. Ist hier irgendwo. Hotel?	7. Schüler sind wirklich klug.
4. Heute ist. schöner Tag.	8. Wo ist. Goethestraße?

4. Odpovedajte podľa vzoru!

Vzor: Wer ist faul? (Mann) – Der Mann ist faul.

1. Wer lacht laut? (Mädchen).	5. Was kostet viel Geld? (Medikament)
2. Was dauert so lange? (Seminar in Chemie)	6. Was interessiert dich? (Fach)
3. Wer bringt die Rechnung? (Kellner)	7. Wer kommt zu Besuch? (Cousine)
4. Was ist zu lösen? (Problem)	8. Wer lehrt uns Deutsch? (Lehrerin)

5. Doplňte člen, kde je to nutné!

1. Wer hat noch Hunger?	7. Ich habe Schwester.
2. Das ist Herr Müller.	8. Er hat Appetit auf Stück Kuchen.
3. Hörst du Radio?	9. Ich kaufe noch Butter.
4. Spielst du Klavier?	10. Dort stehen Autos.
5. Er arbeitet als Verkäufer.	11. Sie ist Lehrerin.
6. Warum gehst du zu Fuß?	12. Wann kommt Zug aus Berlin?

6. Opravte chyby!

1. Die Frau Klein, zeigen Sie mir bitte Ihre Hausaufgabe!
2. Ich mache auch eine Gymnastik.
3. Ich brauche noch eine Stühle.
4. Magst du die Birnen oder die Äpfel?
5. Er hat den Bruder und die Schwester.
6. Übersetzt eine Überschrift: Rauchen verboten!
7. Hier liegt Brief.
8. Rezitiere ein Gedicht „Röslein“ von Goethe, bitte!

7. Určte rod podstatného mena a odôvodnite!

1. Windsurfing	6. Königstum
2. Porsche	7. Tischlein
3. Linde	8. Politik
4. Silber	9. Osten
5. Esperanto	10. Brandy

Podstatné mená

8. Opravte chybný rod podstatného mena!

1. der Stück	6. der Diktat
2. die Stuhl	7. der Burg
3. die Garten	8. der Schloss
4. der Souvenir	9. das Kiwi
5. der Nuss	10. der Schach

9. Určte rod podstatného mena na základe tvorenia slov a dopíšte určitý člen!

1. Ordnung	6. Marketing
2. Natur	7. Organismus
3. Schönheit	8. Installateur
4. Wohnung	9. Kompliment
5. Lernen	10. Schlaf

10. Na základe významu určte správny rod podstatného mena a dopíšte určitý člen v správnom tvare!

1. Badest du lieber in See oder im Meer?
2. Wie heißt Leiter?
3. Steuer ist zu hoch.
4. Die Stadt liegt an Ostsee.
5. Wer sitzt an Steuer deines Wagens?
6. Wo befindet sich Brandenburger Tor?
7. Kaufen wir lieber Kiefer oder eine Fichte?
8. In dieser Firma könnte Gehalt besser sein.

Test 1

1. Označte správny variant!

1. Wie heißt Prager Universität?
a) eine b) die c) 0
2. Wir haben Familienhaus.
a) ein b) das c) 0
3. Bringen Sie mir, bitte!
a) ein Kaffee b) Kaffee mit Milch c) das Kaffee
4. Der Artikel ist
a) auf der Seite 20 b) auf einer Seite 15 c) auf Seite 5
5. Wie lange dauerte Training?
a) der b) das c) die
6. Benzin ist ein bisschen billiger.
a) das b) 0 c) der
7. Sie trägt seit einem Jahr
a) eine Brille b) die Brille c) Brillen.

2. Doplňte určitý, neurčitý alebo nulový člen!

1. Wann habt ihr Ferien?
2. Ich wünsche mir Fahrrad.
3. Villa ist älter, aber Ort ist ruhig.

4. Sie möchte _____ Dreizimmerwohnung mit _____ Zubehör.
5. _____ Herr Doktor, was fehlt mir?
6. Noch _____ Stück Kuchen mit _____ Erdbeeren und _____ Tee, bitte!

3. Určte správny rod podstatného mena!

1. der × die Fluss	5. das × der Ufer
2. der × die Burg	6. das × die Metro
3. das × der See	7. der × das Klavier
4. die × der Schuh	8. die × der Brücke

4. Doplnite určitý člen!

1. Ist _____ Diktat lang?
2. Wem gehört _____ Unterschrift?
3. Wie heißt _____ Stadtviertel?
4. _____ Kiefer ist der schönste Baum.
5. Was kostet _____ Zeitschrift?
6. Eines der globalen Probleme ist _____ Ozonloch.
7. Kennst du _____ Hauptstadt der BRD?
8. Wie schmeckt dir _____ Wein?

5. Nahradte neurčitý člen určitým členom!

1. ein/ _____ Porträt	5. ein/ _____ Märchen
2. ein/ _____ Witz	6. ein/ _____ Gewicht
3. ein/ _____ Likör	7. ein/ _____ Affe
4. ein/ _____ Weg	8. ein/ _____ Problem

3. SKLOŇOVANIE

a) silné

Pád	Jednotné číslo		
	Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod
1.	der Mann	die Frau	das Kind
2.	des Mann(e)s	der Frau	des Kind(e)s
3.	dem Mann	der Frau	dem Kind
4.	den Mann	die Frau	das Kind
	Množné číslo		
	1. die Männer	die Frauen	die Autos
	2. der Männer	der Frauen	der Autos
	3. den Männern	den Frauen	den Autos
	4. die Männer	die Frauen	die Autos

poznámka

Koncovka **-es** v 2. páde jednotného čísla je pri podstatných menách končiacich sa na sykavku (-s, -ss, -ß, -x, -z): des Schlosses. Koncovka **-s** je napr. pri podstatných menách končiacich sa na -el, -er, -lein, -chen: des Mädchens.

poznámka

V 3. páde preberajú podstatné mená koncovku **-n** (okrem tých, ktoré už túto koncovku majú v 1. páde množného čísla, alebo tých, ktorých množné číslo má koncovku -s).

Podstatné mená

b) slabé

Pád	Jednotné číslo	
1.	der Junge	der Herr
2.	des Jungen	des Herrn
3.	dem Jungen	dem Herrn
4.	den Jungen	den Herrn
	Množné číslo	
1.	die Jungen	die Herren
2.	der Jungen	der Herren
3.	den Jungen	den Herren
4.	die Jungen	die Herren

poznámka

r Name, des Namens, podobne
r Buchstabe, r Gedanke, r Wille,
r Funke (*iskra*), r Glaube

zapamätaj si

das Herz, des Herzens,
dem Herzen, das Herz

Cvičenia

1. Tvorte otázky podľa vzoru!

Vzor: Der Mann ist hübsch. Kennst du? – Kennst du den Mann?

1. Der Kuli schreibt schön. Willst du?
2. Der Vortrag war interessant. Hast du gehört?
3. Der Tisch ist noch nicht gedeckt. Decke bitte!
4. Das Brot ist für dich. Iss bitte!
5. Die Zeitung gefällt mir. Wi findest du?
6. Der Teller ist schmutzig. Du musst spülen.
7. Der Tierarzt ist noch nicht da. Rufe bitte an!
8. Wem gehört das Wochenendhaus dort? Ich sehe nicht.

2. Dosadte do vety podstatné meno v 3. páde!

1. Ich fahre mit (das Auto) zur Arbeit.
2. Bist du mit (die Arbeit) zufrieden?
3. Wir kommen erst nach (das Mittagessen).
4. In (der Sessel) sitzt man bequem.
5. Wohin gehst du mit (das Aspirin)?
6. Was sagst du zu (die Kette)?
7. In (der Satz) sind viele Fehler.
8. Die Villa gehört (ein Unternehmer).

3. Utvorte spojenia podľa vzoru!

Vzor: der Krimi/ein Autor – der Krimi eines Autors

1. das Heft/ein Mädchen	3. das Baby/eine Frau
2. die Hand/ein Künstler	4. die Seite/eine Straße